

בס"ד. שיחת ליל ערב חג השבועות, ה'תשי"ט.

בלתי מוגה

א. בסיום מסכת סוטה שנינו: "לא תיתני ענוה דאיכא אנא .. לא תיתני יראת חטא דאיכא אנא".

וע"פ מנהג ישראל הידועי לקשר סיום המסכת עם התחלתה — יש לבאר הקשר והשייכות דהסיום הנ"ל ("לא תיתני ענוה .. יראת חטא כו") עם התחלת המסכת.

וכמו"כ יש לבאר הקשר והשייכות של סיום המסכת לערב חג השבועות — שהרי ע"פ הסדר שלומדים מסכת סוטה במשך ימי הספירה, דף ליום², נמצא, שלומדים סיום המסכת בערב חגה"ש.

ב. ביאור השייכות דסיום המסכת לערב חגה"ש:

ההכנה לקבלת התורה מתחילה מיציאת מצרים, שאז היא הבריחה מן הרע, כמ"ש³ "כי ברח העם", ובהמשך לזה באה העבודה דספירת העומר שענינה הוא היציאה מן הרע, ועד שבאים לתכלית וגמר היציאה מן הרע, שאז נעשים כלי לקבלת התורה.

ונמצא, שכל זמן שלא נסתיימה ספירת מ"ט הימים, כי אם ספירת מ"ח ימים בלבד, יש עדיין שייכות לענין הרע, ולא ראויים לקבלת התורה.

ועפ"ז מובן שקודם ערב חגה"ש — קודם שנסתיימה ספירת העומר, שאז שייכים עדיין לענין הרע — חסר עדיין ביראת חטא ובענוה:

ביראת חטא — שהרי אילו היתה יראת חטא בשלימות, אזי לא היו שייכים לענין של חטא, רע;

ובענוה — שהרי אילו היו בענוה וביטול, היפך הישות, אזי בודאי לא היו שייכים ללעו"ז כו'.

אמנם, בערב חגה"ש, לאחר שנשלמו מ"ט ימי הספירה — אומר כל אחד מישראל שלומד אז סיום המסכת: "לא תיתני יראת חטא דאיכא אנא", שיש אצלו הענין דיראת חטא, שלכן אין לו שייכות לרע,

ש"פ במדבר, ערב חג השבועות דאשתקד
ס"ט (תו"מ חכ"ג ס"ע 9 ואילך). וש"נ.
(3) בשלח יד, ה. וראה תניא ספלא"א.

(1) ראה לקו"ש ח"ד ע' 13 הערה 12.
חט"ז ס"ע 311 ואילך. ח"ז ע' 135 בשוה"ג.
(2) "היום יום" ז אייר. וראה גם שיחת

וכמו"כ "לא תיתני עונה דאיכא אנא", שיש אצלו ענין העונה — שהרי העבודה דספה"ע היא "מהחל חרמש בקמה"⁴, א"ת בקמה אלא בקומה⁵, שענינה הוא לפעול ביטול בכל הציוור קומה, כמבואר בלקו"ת⁶.

ג. המשך ה"הדרן", ביאור שייכות התחלת וסיום המסכת — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ח ע' 55 ואילך.

ד. ויש להוסיף בכהנ"ל — ע"פ חלק האגדה שבתורה:

על הפסוק⁷ "איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל", דרשו חז"ל⁸ "באישה של מעלה ובאישה של מטה", וכן דרשו חז"ל⁹ על הפסוק¹⁰ "מנחת קנאות", "שתי קנאות .. כשם שקנאה למטה כך קנאה למעלה", והיינו, שהענין דסוטה רומז על כנס"י שנסתרת מהקב"ה כו', כמבואר בתוספת ביאור בזהר¹¹.

אך צריך להבין: איך שייך ענין הסתירה ברוחניות? — בשלמא ענין הקינוי, הרי זה מש"נ¹² "לא יהי' לך אלקים אחרים גו"; אבל איך שייך ענין הסתירה — הרי "מלא כל הארץ כבודו"¹³, ו"לית אתר פנוי מיני"¹⁴, וא"כ, בכל מקום שנמצא הרי זה בנוכחות הבעל?

והביאור בזה — ע"פ דברי הגמרא¹⁵ "כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה אין אני יכולין לדור בעולם", "מי זוטרי דכתיב בי'¹⁶ תועבת ה' כל גבה לב", ונמצא, שגאוה הו"ע של "סתירה" כביכול מהקב"ה. וע"ד פירוש הבעש"ט על הפסוק¹⁷ "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו", שכאשר האדם הוא בבחי' "ואני" — גאוה — אזי "לא אראנו"¹⁸.

ה. עפ"ז יש לבאר השייכות של סיום המסכת להתחלתה:

(11) ח"ג קכד, א.	(4) פ' ראה טז, ט.
(12) יתרו כ, ג.	(5) ראה כסף משנה לרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ז הכ"ג (בשם הראשונים). הובא בלקו"ת במדבר יז, ג (וראה בהנסמן ב"מראי מקומות" בסוף הלקו"ת לשם).
(13) ישע"י ו, ג.	(6) שם טו, ד ואילך.
(14) תקו"ז תנ"ז (צא, סע"ב). ת"ע (קכב, ב). הובא בתניא שעהיה"א פ"ז.	(7) פרשתנו (נשא), ה, יב.
(15) סוטה ה, א.	(8) יל"ש עה"פ (רמו תשה). הובא בפרש"י עה"פ.
(16) משלי טז, ה.	(9) ספרי עה"פ. הובא בפרש"י עה"פ.
(17) ירמ' כג, כד. וראה תהלים קלט, ז"ב.	(10) שם, יח.
(18) ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1032 ואילך. תו"מ ח"כ ע' 121 ואילך. וש"נ.	

כל ענין הסוטה הוא רק "משמת רבי"¹⁹, היינו, שחסר בחי' ה"רבי" שבכאו"א, שבחי' זו היא בהעלם, שאז "בטלה ענוה (ויראת חטא)", ובמילא נעשה ענין של סתירה כו'.

ועל זה נאמר בסיום המסכת: "לא תיתני ענוה דאיכא אנא" — שמצד הענוה וביטול שנקנה בנפשו בסיום ימי ספה"ע (כנ"ל), אזי מתבטל כל ענין הסתירה, ונסתיים ענין סוטה.

ו. אמנם, כל זה הוא לאחרי שנקנית בנפשו מדת הענוה, בסיום ימי ספה"ע; אבל מה יהי' עם הסתירה שהיתה בימים שלפנ"ז, קודם שנקנית בנפשו מדת הענוה?
ויש לומר הביאור בזה:

איתא בגמרא²⁰ (וכן פסק הרמב"ם²¹) ש"בעל שמחל על קינויו קינויו מחול", אלא, שזהו רק קודם סתירה, אבל לאחרי סתירה אינו יכול למחול. ומבאר הרג"צובי²², שיש אופן שיכול לבטל הקינוי גם לאחר סתירה (לענין שלא ישקה) — "אם רק הקינוי פועל שתהא הסתירה סתירה"²³. ועד"ז מובן בנדו"ד, שכיון שכל ענין הסתירה הוא רק בגלל ש"תועבת ה' כל גבה לב" (כנ"ל), אזי יכול הקב"ה למחול אפילו לאחרי שנסתרה. ונמצא, שלאחרי שנקנית בנפשו מדת הענוה, אזי מחול הקב"ה גם על הסתירה שהיתה בימים שלפנ"ז.

ז. המשך הביאור בפיסקא "לא תיתני יראת חטא דאיכא אנא" — נכלל בלקו"ש הנ"ל.

ח. (וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

"הדרן עלך מסכת סוטה",

ויקחו מזה רק את הצד היפה ("דעם שיינעם זייט") — הענין ד"ונקתה ונזרעה זרע"²⁴, ותהי' קבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

122 ראה גם תו"מ שבהערה 18 ע' 23) ואילך.
24) פרשתנו (נשא) ה, כח. וראה סוטה

כז, א. ויש"נ. הובא בפרש"י עה"פ.

19) ראה גם שיחת ערב חג השבועות תשי"ב ס"ד (תו"מ ח"ה ס"ע 211 ואילך).

20) סוטה כה, א.

21) הל' סוטה פ"א ה"ז.

22) צפע"נ על הרמב"ם שם.